Pohjoismaiden neuvosto

A 1872/hållbart

Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Kestävä Pohjola -valiokunta mietintö, joka koskee

jäsenehdotusta pakkausten Joutsenmerkistä

Ehdotus

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto ei jatka pakkausten Joutsenmerkkiä koskevan jäsenehdotuksen (A 1872/holdbart) käsittelyä.

Taustaa

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että pakkauksille asetetaan Joutsenmerkin edellyttämät vaatimukset.

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että Joutsenmerkin käyttö laajennetaan koskemaan kaikkea pakkaustuotantoa.

Kaikissa Pohjoismaissa käytössä oleva pohjoismainen ympäristömerkki, Joutsenmerkki, perustettiin 31 vuotta sitten. Merkin tunnettuus on kuluttajien keskuudessa suuri, ja merkki herättää luottamusta. Sen vuoksi on tärkeää, että merkki on jatkossakin kuluttaja- ja ympäristömerkintöjen kärkijoukossa.

Osa pakkauksista, esimerkiksi pitsalaatikot, kuuluvat tällä hetkellä Joutsenmerkin piiriin. Juuri siksi onkin kuluttajien kannalta hämmentävää, ettei merkintä välttämättä koske koko pakkausta, vaikka pakkauksen sisältämä tuote on saanut Joutsenmerkin. Nykyisin tuote voi olla Joutsenmerkitty, jos se täyttää sisällön puolesta merkinnän vaatimukset, vaikka tuotteen ulkopakkaus olisi haitallinen ympäristölle ja ilmastolle ja mahdoton kierrättää. Asettamalla Joutsenmerkin vaatimukset myös tuotteen pakkaukselle voidaan vahvistaa merkkiä samalla kun ohjataan teollisuutta kestävämpään suuntaan.

Ehdotus esiteltiin valiokunnalle ensimmäistä kertaa valiokuntakokouksessa 28. kesäkuuta 2021. Kokouksessa päätettiin kutsua etujärjestöjen tai vastaavien asiantuntijoita kertomaan lisää asiasta. Valiokunnan 7. syyskuuta 2021 pitämässä kokouksessa oli vieraana Tanskan elinkeinoelämän järjestö GRAKOM, johon kuuluu yli 500 graafisen alan yritystä muun muassa pakkausalalta. Käytyjen keskustelujen johdosta valiokunta päätti kutsua pohjoismaisen ympäristömerkin edustajan, tuotekehityspäällikkö Karen Dahl Jensenin 25. tammikuuta 2022 pidettävään kokoukseen.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta katsoo, että Joutsenmerkinnän myötä kuluttajien käytössä on yksinkertainen, selkeä ja uskottava järjestelmä, joka auttaa valitsemaan tuotteita, joiden ilmasto- ja ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman pienet. Jotta voidaan varmistaa tuotteiden kokonaiskestävyys, on tärkeää, että myös tuotteiden pakkauksille on tiukkoja kestävyysvaatimuksia. On tärkeää kuitenkin muistaa, että vaikka pakkausta voidaankin kierrättää, se ei kuitenkaan tule uusiokäyttöön, ennen kuin käyttäjä on sen todella lajitellut tätä tarkoitusta varten.

Valiokunnan näkemyksen mukaan Joutsenmerkki on tärkeä apuväline pakkaustuotannon ilmasto- ja ympäristövaikutuksien pienentämisessä. Valiokunta pitää näin ollen tervetulleena, että Joutsenmerkkiin sisältyy jo vaatimuksia pakkauksille. Valiokunnan mielestä on myös erinomaista, että parhaillaan ollaan laatimassa kriteereitä verkkokaupan kuljetuksille. Työn arvioidaan valmistuvan syksyllä 2022.

Pohjoismaisen ympäristömerkin edustajan, tuotekehityspäällikkö Karen Dahl Jensenin esityksen jälkeen sosiaalidemokraattinen ryhmä ei enää tue omaa ehdotustaan, ja valiokunta päätti ehdottaa yksimielisesti, että Pohjoismaiden neuvosto ei jatka pakkausten Joutsenmerkkiä koskevan jäsenehdotuksen (A 1872/holdbart) käsittelyä.

Malmössä 21. maaliskuuta 2022

Anders Kronborg (S)
Bryndis Haraldsdóttir (Sj.)
Cecilie Tenfjord-Toftby (M)
Emilia Töyrä (S)
Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)
Kim Kielsen (S)
Lene Westgaard-Halle (H)
Magnus Ek (C)
Ola Elvestuen (V)
Pipaluk Lynge-Rasmussen (IA)
Rasmus Ling (MP)
Rasmus Nordqvist (ALT)
Simon Holmström (HI)
Staffan Eklöf (SD)
Tove Elise Madland (A)
Troels Ravn (S)